

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan preznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 3. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 3.

Štev. 2.

V Ljubljani, dné 15. januarija 1903.

Leto XVI.

Delajmo!

V teh vojskah, ki se v njih bojujemo proti sovražnikom našega ljudstva, je treba hladne razsodnosti, nevstrašenega poguma, nesebičnosti in premišljene potrpežljivosti. Kjer ni teh lastnosti, tam tudi ni uspehov. Sovražniki ljudstva, proti katerim je treba boja, so zlasti ti-le: Liberalci, uradniška vsegamogočnost in slabe navade med ljudstvom samim. Napredovali smo že toliko, da jih poznamo. A to je še-le začetek. Poglavitno delo še čaka. Poglejmo samo, kako je zarit liberalizem med nas. Koliko je občin, kjer so možje poštenega katoliškega in slovenskega mišljenja v ogromni večini, ki pa imajo še vendar liberalne odbore! Koliko je krajev, kjer še vedno gospoduje kak liberalen velikaš, krčmar ali gostilničar! Koliko škode še napravlja liberalno časopisje. Marsikje ni niti čutiti boja proti tem papirnim cunjam, v katerih se prodaja umazana gnojnica našemu ljudstvu. — Duha samostojnosti je ubogo malo. Ljudje se še ne zavedajo, da so uradniki zavoljo ljudstva in ne ljudstvo zaradi uradnikov. Ne mislijo na to, da so uradniki le za to, da izvršujejo postave, ki jih sklepa ljudstvo po svojih zastopnikih. — In če vrh tega pogledamo, kako je marsikje zanemarjena mladina, koliko politiške, socialne, pa tudi verske nevednosti je še med ljudmi,

kako malo ljudje marsikje še skupaj držé, koliko nepotrebnega pravdanja, koliko pijančevanja, potem moramo reči, da nas čaka še obilo dela. Delajmo torej!

Za tako delo je seveda treba nesebičnosti. Kdor vidi le samega sebe, ta ni za to. Ne smemo se ozirati le nase, marveč na splošnost, na celoto. Zmisla moramo imeti za skupni blagor. Čim več ga je, tem vstrajnejše bo naše delo in tem gotovejša končna zmaga. Po pravici smemo reči, da naše sovražnike druží edinole njihova sebičnost. Med seboj se koljejo, proti nam so pa edini, ker dobro vedo, da pri zavednem, združenem delavnem in poštenem ljudstvu ne bo več zanje žetve. Oderuštvo bo padlo; ljudstvo se ne bo več dalo voditi na vrvi oderuhov in liberalnih mogočcev. Gospoda bo imela le toliko spoštovanja, kolikor ga bo zaslužila, le tisti ugled, ki bo primeren njihovemu delovanju za skupni blagor.

Ene stvari pa ne smemo prezreti: Ne počakani ne smemo biti. V enem trenutku se ne da vse doseči. Politični in socialni boji potrebujejo časa. Kdor ne zna potrpežljivo delati, ž njim ni nič. Nobeno pravo delo se ne zavrže, četudi se uspehi ne pokažejo brž. Kdor ne dela, nima uspehov, kdor pa resno dela, si jih gotovo pridobi, dasi večkrat le počasi.

Liberalci so nagromadili toliko šute, da se da le polagoma odmetati. Predsodkov

proti ljudskemu gibanju, proti razširjenju volivne pravice, proti združništvu, je brez števila. Zato ni čuda, če kje poneha pogum: češ, saj vse skupaj nič ne pomaga! To je napačno! Kdor dela za prihodnjost, se ne sme ustrašiti dolgotrajnih sitnosti, ki ga čakajo. Napredujemo, to se ne da tajiti. Koliko se je zadnjih 10 let izpremenilo na Slovenskem! Če se združimo in še 10 let krepko delamo, potem bo slovensko ljudstvo samostojen gospodar na svoji zemlji in od vsega liberalnega lajanja, ki danes odmeva črez hrib in dol, ne ostane družega, nego vesel spomin.

V boju se dobe tudi udarci, rane. Trpeti moramo tudi mi. Brez trpljenja se nič velikega ne doseže. Te udarce in rane, ki jih dobivamo v svojem boju, prenašajmo z moško udanostjo. Pride čas, ko se bomo ponašali z njimi, kakor se ponaša vojak z brazgotinami ki jih je prejel od sovražnikov.

Pojdimo na delo!

K sv. Očetu v Rim!

Že zadnjič smo omenili, da se namerava v kratkem prirediti iz Avstrije veliko romanje v Rim, in da bi bilo lepo, če bi se temu romarskemu vlaklu pridružili tudi Slovenci. Iz oklica dunajskega odbora posnamemo danes sledeče:

Znamenito je, da se bodo romarji iz Avstrije ravno one dni mudili v Rimu, ko bo Njegova svetost Leon XIII. končal 25. leto svojega papeževanja; vdeležili se bodo 3. sušca 25letnice kronanja sv. očeta, h kateremu jih bode pripeljal in jih predstavil eminenca kardinal nadškof dr. Anton Gruscha.

Od 20. svečana 1903 naprej prihajajo romarji iz vseh delov sveta v Rim poklonit se s toliko milostmi obdarovanemu papežu jubilarju in zatrjevati mu svojo neomahljivo zvestobo.

Mi Avstrijani nočemo v tem nikakor zacostati za drugimi narodi, tembolj, ker skušajo nekaj let sem brezbožni ljudje odtujiti otroke svojemu očetu, svoji materi — odtrgati katoličane od rimskega papeža, odtrgati od sv. katoliške cerkve.

Katoličani! Pokažimo tudi mi pred celim svetom, da se tudi sedanji Avstrijani zvesto in neomahljivo drže vere svojih pradedov!

Pohitimo v Rim v obilnem številu, da se s tem pokažemo hvaležne za vse milosti in dobrote, katere so Leon XIII. v 25 letih svojega papeževanja in nji-

hovi predniki skozi sto in stoletja naši domovini skazovali.

Obljubimo sv. očetu, da nam hoče biti tudi naprej sveta katoliška vera najdragocenejši zaklad, katerega hočemo ljubiti in varovati kot punčico svojega očesa — s posebno skrbjo za naše otroke, za našo mladino.

Prosimo zlatomašnika sv. blagoslova za nas in za našo domovino, da bi neustrašeno bojevali boj pravice, ohranili zvestobo in enkrat prejeli plačilo pravičnosti.

Narodi naše ljube Avstrije morajo ostati katoliški, katoliški za vedno.

Potovanje je tako vrejeno, da se udeležnikom nikakor ni bati prenapetega truda in napa. Na potu v Rim bomo dvakrat prenočevali; prihod na vseh postajah, kjer se bomo pomudili (Padua, Bologna, Loreto, Assisi) bode po dnevu; v Rim pridemo v mraku.

Odhod iz Ljubljane bode z državnega kolodvora (v Siški) v četrtek 26. februarja t. l. zjutraj: ura se bode kasneje določila in tudi postaje, na katerih se bode vlak na potu proti Trbižu (Pontebba) ustavljal. To je za slučaj, da se nas Slovencev toliko nabere, da dobimo za nas po Kranjskem (proga Ljubljana-Pontebba) svoj lastni vlak. Drugače se pa popeljemo z navadnim, vsakdanjim jutrajšnjim gorenjskim vlakom.

V Pontebbi prestopimo na dunajski skupni vlak; s tem vlakom se pomudimo v Padovi 27. februarja; v Bologni obiščemo znamenita svetišča in tam tudi prenočimo; v Loreti 1. marca ravno tako; v Assisi pridemo 2. marca.

Prihod v Rim je v nedeljo 2. marca v mraku; dne 3. marca pa slovesnost kronanja sv. očeta Leona XIII.

V Rimu ostanemo sedem dni, v tem času se udeležimo slovesnosti kronanja, poklonimo se svetemu očetu pod vodstvom kardinala Gruscha in našega mil. knezoškofa dr. Antona Bonaventura in obiščemo vsa znamenita svetišča.

Oskrbovanje za hrano v Rimu preneha v ponedeljek dne 9. marca zvečer.

Vrniti v domovino se more vsak, kedar hoče; vozni listek velja za 45 dni; izstopiti se more na vsaki postaji, kjer se želi, samo držati se mora vsak udeleženec naše proge Rim-Florenca-Mestre-Pontebba.

Kdor bi pa želel tudi za nazaj gredo skupnega potovanja (torej posebnega vlaka), naj to precej takrat naznani, ko se bode oglasil in denar poslal za pot, da se pravočasno vse potrebno ukrene.

Cena vožnji je izredno nizka. Za drugi razred 240 K 60 h ali 120 gld. 30 kr., za tretji razred 161 K 46 h ali 80 gld. 73 kr.

Za slučaj, da bi se ne zglasilo 450 romarjev, kar je pa skoraj nemogoče, pride za tretji razred 16 gld. in za drugi razred 20 gld. več.

V tej svoti je obseženo to-le:

1. Vozni listek iz Pontebbe na Padova, Bologna, Loreto, Assisi v Rim in nazaj na Florenco, Mestre, Pontebbo. (Vozni listek iz Ljubljane do Pontebbe in potem nazaj bi si morali sami preskrbeti; stal bi okoli 5 gld.)

2. Prosta hrana in prenočišče med bivanjem v Padovi, Bologni, Loreto, Assisi in sedem dni v Rimu.

3. Prosti vozovi povsod, kjer romarji ostanejo ali prenočujejo, da vzamejo svoje kovčke seboj, s kolodvora in na kolodvo.

4. Prosti vozovi in vodstvo v Rimu pri obiskavanju svetišč in znamenitosti.

Obrok za zglasjevanje je določen do 30. januarja, ker morajo biti 1. februarja vsi udeleženci na Dunaju naznanjeni; na kaseja naročila se ne bode oziralo.

Kdor se sam pri odboru v Ljubljani prijavi, napiše naj na nakaznico poleg svojega imena:

1. Je-li cženjen ali necženjen,
2. približno starost,
3. je-li hoče tudi nazaj grede iz Rima skupno z drugimi potovati,
4. s kom da želi na potovanju skupaj biti.

Najbolje je, da se pri večjem številu udeležencev zglasijo vsi in oddajo denar pri svojem dušnem pastirju, kateri naj blagovolijo vse ob ena v Ljubljano odposlati, kakor hitro mogoče.

Dobro bi bilo, da bi čast gg. župniki blagovolili z lece omeniti to novo romanje, da se pravočasno izve in tako ustreže morebitnim željam.

Za pot v Neapol naj se vsakdo oglasi v Rimu, da dobi vozni listek z znižano ceno.

Prijave in denar naj se pošiljajo pod naslovom: Preč gospod Fettiich-Frankheim, stolni kanonik, Ljubljana, Stolni trg št. 6. — Pojasnila naj se iščejo pri č. gospod dr. Čekalu, stolnem kanoniku, Ljubljana, Vodnikov trg št. 4.

Nenavadna oporoka.

Priobčil J. Krajnc.

Na večer pred svojo smrtjo na vislicah 1. 1897. je naredil morilec Hoche v Bautzenu oporoko, v kateri se nahajajo sledeče besede:

Ako se vprašam, kaj me je naredilo morilca, vem na to le en odgovor: Žganje! Iz malega in počasi se je to razvijalo. Že od svojih otročjih let nisem poznal nič boljšega. Moj oče je bil pijanec in v pijanosti v snegu zmrznil. Ko zapustim šolo, postanem zidar in pijem svoje žganje, kakor sploh vsi zidarji. Sprva sem bil pri tem še dosti dober delavec in sem si precej zaslužil. Ali kolikor več sem zaslužil, toliko več sem pil in čim bolj sem pil, tem bolj mi je pojemale veselje in izginjala moč do dela. Polagoma sicer ali dosledno je šlo zmenoj navzdol. Seznanil sem se s kaznilnico in prisilno delavnico. A brž ko sem bil zopet prost, začejalo se je pijančevanje iznova. Končno nisem mogel več delati, hraniti in rediti me je morala moja žena. Bil sem zadovoljen, če mi je le dala potrebni denar za žganje; če pa ni dala, sem jo pretepal. Moje pastorko so morale zjutraj, prej ko so šle v šolo in zvečer, ko so prihajale od dela, prinašati to vražjo pijačo. Žganje je bila moja edina misel. Nočem naštevati, kaka ostudna hudodelstva sem počenjal, ker mi je žganje vzelo vso trdno voljo, tako da sem se pokoril samo svojim živinskim nagonom. Na vse zadnje sem ubil svojo ženo. To je bil žalostni konec nebrojnih mojih hudobij, v katere me je zapeljalo žganje.

Jutri bodo te hudobije maščevane. Zaslužil sem smrt; spoznam svoje hudobije in mirno umrjem v upanji, da mi bo Bog milostljiv. A nočem umreti, preden ne zvé svet moje očitne izpovedi.

To naj bo moja oporoka.

Zlasti velja vam, moji prijatelji in pivski tovariši, ki smo tolikokrat skupaj sedeli pri žganju. Glejte, kam to pelja! Razbijte steklenico za žganje na hišnem oglu, dokler je še čas, preden vas ta hudičeva pijača ne privede tako daleč, kakor je mene...

Listek.

Izgubljeni sin.

(Prevat. iz German-ov prevodil F. S.)

2. V gozdu

Kristina je zelo ugajala, da je ostala sama. Dela je roko pred usta in začela posnemati sovo. Iz daljave se je začul enak glas in zadovoljno je zamrmrala: „Oče še čakajo listice.“

Hipoma se je v temi nekaj zasvetilo in majhne mrkle lučice so prihitele k njenim nogam. Ena je obstala na nekem kamnu in se je vedno večala. Kristini se je zdelo, da je lučica iz samega zlata. Na nebu se je pokazala luna in obsevala s srebrnim sijajem zelene bukve in razlivala čarobno svetlobo po celotnem gozdu.

Nepremično je zrla Kristina pred se. Nato je posegla v rosnato travo in si z roko pomela oči. Ko je zopet pogledala, ni videla drugega kot visoke bukve, svetlo luno. Iz daljave se je čulo neko šumenje, ki je postajalo vedno močnejše.

Popolna tema je bila. Le zdajpazdaj je razsvetlil šareč blisk nebesni svod.

Zdajci je počila puška.

Kristina se je prestrašena zgenila. Burno je začelo vtripati srce. Izkušala se je pomiriti, češ, oče streljajo.

Veja se je odlomila in padla pred njo.

„Aho — o!“ oglasili so se oče.

„Tukaj!“ odvrnila je glasno.

„Tukaj!“ dejal je neki tuji glas.

Med bukovimi debli je stalo nekaj — nekaj, — človek ni, ker ni glas njenega očeta. Postava se je začela premikati in bližati. Bil je moč, velik, večji kot vsi, kar jih je dozdaj Kristina poznala. Njegovo obličje je bilo blede in temno. Bil ji je popolnoma tujec.

„Kako ima divje oči!“ je mislila Kristina sama pri sebi.

„Kdo je? Dekle?“

„Nič se ne boj! Nič hudega ti ne bom storil“, je izpregovoril tujec zamolklo. Suho vejevje je začelo pokati in začuli so se težki koraki...

„Sakramiš! Kakšna zverina pa je to? Strelim, pa ne zadnem nič!“

„K sreči ne!“ oglasil se zopet neznanec.

„Oho! Kdo je?“

„Oče“, šepetala je Kristina bojazljivo.

Starec je trdneje prijel za puško. „Odgovori! Kdo si?“

„Zgubil sem se v samotnem gozdu in ne morem najti pota na Planino.“

„Tako, tako“, dejal je Martin počasi. Kristina pa je zardela od sramote in dejala jezno: „Lepo pa ni od vas, da me tako prestrašite.“ — „Nevihta je tega kriva, ne jaz“, je odvrnil tujec.

Kristina je jezno skomizgnila z ramami.

„Pojdimo, oče; pozno je že in nevihta nas bo docela pregnala iz gozda.“

Hitro in varno kakor srna je zdrčala po strmini nizdol.

„Pokazal ti bom pot na „Planino““, je dejal Križnar tujcu. „Vendar prej si moraš še pri nas nekoliko dušo privezati. Kaka nevihta!“

„Hvala vam, oče“, odvrnil je tujec.

Tiho je stopala naša trojica dalje. Šli so mimo starih razvalin in Kristina se je boječe ozrla vanje.

„Ta je pa lepa! To se mi bo smejal ta tujec. Pa naj se!“ — — — si je mislila.

Zaslišalo se je lajanje psa in na koncu gozda so zagledali majhno lučico.

Martin je odprl vrata, zadnjič se je zagnal vihar z vso silo v pozne potnike, nato pa so tudi že prišli pod streho v nizko a prostorno sobo. Stenska ura s starodavnimi kazavci je kazala ravno deset. V kotu poleg vrat je trepetala rdeča svetilka pred podobo Preblažene. V lončkih je raslo nekaj cvetic. Nad posodico z blagoslovljeno vodo je visela sveža smrekova vejica. Na javorjevi mizi ob steni je stala zelena steklenica, hleb kruha in kos slanine.

„Neža, prinesi še en kozarec“, je velela Kristina jezno. V sobo je pricapljala majhna stara ženica, ki je nosila na sebi toliko kril, kolikor jih je sploh mogla nostiti. Najprvo zeleno, nato rjavo, črno, sivo, pisano — vse pa si lahko preštel, ker je vsake malo gledalo izpod drugih.

Neža, ki je bila malo gluha in ne prav bistre pameti, je položila roko na uho in opazovala tujega prišleca.

„Martin! Kaj si drugega nazaj pripeljal, kakor si ga seboj vzel?“

Kristina jo je hitro odpravila iz sobe in sama hitela po kozarec. Pri vratih se je ozrla na tujca, da bi videla, če se ji kaj posmehuje. Toda čudno — prav nič se ni posmehoval. Nikoli še ni videla

tako otožnega in obupanega obraza. Tujec je bil močan in velik — a zdel se ji duševno potr.

Križnar mu je natočil kozarec. „Le izprazni ga! Rad ti ga dam. Ko poneha nevihta, lahko odrineš domov in še dosti zarano prideš na Planino“.

„Ne“, odvrnil je tujec z nekako potrtem glasom. Nato so nekaj časa vsi molčali. Križnar ni hotel biti usiljiv, zato ga ni izpraševal kdo, in od kod je.

Medtem se je Kristina ojačila in ogovorila tujca: „Pijte, gotovo ste trudni in žejni!“ Tujec je planil po koncu. Ničesar ni rekel, planil, stopil je k težki skrinji, ki je bila polna perila, dvignil jo je kot kako desko in jo nesel po sobi.

Kristina je mislila zakričati; a od strahu ni spravila glasu iz sebe. Izpod skrinje je zletela preplašena miška in begala semintje. Kristina je pograbila obleko in skočila na klop pri peči.

„Za Boga svetega! Kdo pa prenaša moje pohištvo po sobi?“ vzkliknil je Martin pri vratih in postavil steklenico, ki jo je prinesel, v kot, da je ne bi tujec zapazil. „In kaj pa ti delaš na klopi, Kristina?“

Tujec se je zasmel in postavil z lahkoto skrinjo zopet na staro mesto.

„Miši so tu, miši“, je dejal prijazno.

„Seveda, seveda“, jecljal je Martin in pristavil boječe: „Da, da, luna sije tako lepo in vihar je tudi potihnil. Prav prijetno je za hoditi.“

Tujec ga je umel. Pogledal ga je žalostno in odšel skozi vrata. Na dvorišču ga je srečal razmršen pes in jezno zarenčal proti njemu.

„Ali si ti, Belin, prav, prav, seveda tà, tà, tà!“

Križnar, stoječ na pragu, se ni mogel dosti načuditi, ko je videl, kako veselo se vzpenja Belin na tujca in skače okoli njega, dasi je drugače tuje ljudi silno sovražil. Mislil je, da je to čarovnik ali pa saj v zvezi s samim peklenščekom. Tujec se je še enkrat ozrl nazaj, dejal prijazno: lepa hvala in izginil v temi. Križnar je odšel v sobo in skrbno zaklenil vrata za seboj. Prej pa je še zapodil jezno psa od sebe rekoč: „Beži, Belin, prav nič več ti ne zaupam.“

„Oče! Kaj mislite, — ali bi bil mogel učitelj tako vzdigniti škrinjo in jo nositi po sobi?“

„Nikdar, niti v sanjah!“

„Lahko noč, oče!“

„Lahko noč!“

Tiho je odšla Kristina v svojo spalnico in se naslonila na okno, da bi ji hladni zrak ohladil vroče čelo.

(Dalje prih.)

Kebeč Miha pa to, kaj ga je tiščalo.

(Po Reimmichl-u priredil S.)

Peščena njivica, po trtni uši uničen vinograd in travnik ob potoku, ki je bil pol leta pod vodo, vse to nikakor ni moglo preživljati osem lačnih, nenasitljivih želodcev. Gospodar vsega tega je bil Kebeč Miha. Vedno je premišljeval in premišljeval, kaj bi ukrenil, da bi ne bilo treba preveč stradati. „Brihtna“ glavica jo je kmalu uganila. Miha je prodal svoje malo posestvo in si kupil za skupiček starega „šimelna“ in voz. Postal je pot. Vsak teden najmanj trikrat drdral je po slabi cesti, ki se je malo ločila od navadnih kolovoznih potij, v Novomesto. Na določenih krajih se je ustavljal in sprejemal naročila. Domov grede je vozil za kmečke gospodarje vse mogoče stvari: žito, moko, otrobe, sol, usnje itd. Pogosto je imel tudi kje prav skrbno zavito zaboj, v katerem je bila navadno kava in sladkor za gospodinje. Skratka, njemu se je lahko vse brez najmanjše skrbi zaupalo. Včasih je peljal tudi kako kmetico, ki je šla z božje poti, ali pa kakoga kmeta domov. Z največjim veseljem in ponosom pa je stopal takrat po zimi poleg svojega voza, ko je peljal v mesto pol svinje, katero bi bil moral dati županu ali pa župniku. A njegova „brihtna“ glavica je vedela, da ima pravico do repa, in tako ni bilo nič čudno, ako je pri repu kaj ostalo.

Tako je Mihi minulo že marsikako boljše leto. Boljše pravim, kajti že si je opomogel toliko, da ni bil v njegov voz nič več vprežen oni stari „šimel“ ampak lepo rejen, živ konjič kostanjeve barve. Starega „šimelna“ je prodal menda mesarju za klobase. Sledilo mu je že več bratcev, katere je zadela enaka usoda. Pri kupovanju konj je imel Miha nenavadno srečo. Vendar enkrat pa mu ni bila sreča mila, enkrat jo je skupil. To se je zgodilo tako-le:

Približal se je križev teden. Miha je sklenil iti v Ljubljano po konjiča. Poskusil je že na več konjskih semnjih svojo srečo; a ker je bil preveč izbirljen, ni mogel nikjer dobiti za-se primerne. Zahteval je, da ne sme biti preveč majhen, ker bi se potem gotovo ljudje iz njega norčevali, a tudi prevelik ne sme biti, ker bi potem preveč pojedel. A konj je moral biti tudi ponižen, to se pravi, ni smel brez potrebe grizti in brcati.

Že si je ogledal skoro vse konje, a nikjer ni dobil sebi primerne, že je mrmral sam za-se: „Zopet tako dolga pot zastonj; ako se bo ponavljalo, da bom zastonj hodil po semnjih, dobi moj močnjiček kmalu precejšnjo luknjo.“ Ko je tako mrmraje šel mimo zadnjega oddelka konj, katerega še ni videl, obstanejo mu oči na lepem kostanjevcu srednje velikosti.

„Hm, ta bi bil zame — — bode tudi moj, ako mi le preveč ne potrese mešnjiček“, tako je mislil in nazadnje tudi sklenil. Prišel je nekoliko ogledovati konjiča. Bolj ga je ogledoval, bolj se mu je zdel všeč.

„Je-li miren, ne brca?“

„Prav nikomur nič ne stori; pohleven je kakor ovca in vsak otrok in vsaka ženska gre lahko z njim, kamor hoče!“

Miha je privzdignil konju noge, da bi se sam prepričal, ako res ne brca.

„Koliko pa hočete zamj?“

Prodajalec kmet je bil sicer precej trd in Miha je tudi zelo, zelo nerad kaj pridal h kupni ceni, a končno sta se vendar zedinila za 150 gld.

Miha je kupil še za ostale novce voz, ki je bil precej bolj „nobei“ kakor prejšnji. Z vidnim veseljem in ponosom se je peljal domov. Konj je znal precej hitro prestavljati noge, tako da se jima je pot dobro uedala. Kmalu sta prišla do prve gostilne ob glavni cesti.

„Tukaj se ne ustaviva, to je še-le prva postaja“, mislil je Miha. „Prva postaja za naju bo Dolnja vas.“ A konjič si je mislil: „Tudi tu se ustaviva!“ V hipu je bil pri znani zobavnici in je obstal kakor pribit. „Hi... hi! — — — „Hot“ — — „Bistehor!“ — — A „Fuks“ se ni zmenil za Mhovo vpitje in vajeti. Miha je potegnil bič in parkrat oplazil konja: „Hi, bistehor!“ „Fuks“ se je sicer premaknil z mesta, a ne naprej, ampak nazaj in s tako silo, da bi bil kmalu zlomil oje in prevrnil voz. Miha je skočil z voza in razjarjen udrihal konja z okleškom, ki ga je pobral pri ograji. „Dobri“ konjič ni potrpežljivo in mirno prenašal udarcev, ampak dokazal Mihu s svojimi kopiti, da ga ne sme preveč tepsti, ako hoče ostati sam zdrav in si ohraniti voz cel. „Fuks“ se ni niti za ped premaknil naprej! V veliko žalost je spoznal Miha, da jo je danes v Ljubljani pošteno skupil, da je kupil konja, ki je „štatljiv.“

V tem pride oštir na prag.

„Priatelj, kam pa?“ je vprašal smejoč se.

„Na Dolenjsko, ako bi ta konjska mrha hotela.“

„Zdi se mi, da ne znate ravnati s konjem.“

„Da ne znam s konjem ravnati? — — — Saj res ne vem; kaj morem družega storiti, kakor to »beštijo« na voz naložiti in samega sebe vpreči v voz.“

„Tako hudo še ravno ni!“ je prišel oštir. „Jaz poznam konja že dlje časa; veste, ta »fuks“ ima slabo navado, da rad pije žganje. Kupite mu polič ovsa in prilite kozarec žganja, med tem pa sami izpijte četrt vina in potem bodeta zopet šla kakor po zraku. Videli bode, da se vaš konj lahko skuša z železnico.“

(Konec. prih.)

Politični razged.

Nagodba rešena.

Kar dr. Koerber in Szell celo poletje nista mogla zgotoviti, napravila sta na Silvestrov večer. Nagodba med Ogrsko in Avstrijo je sklenjena. O posameznih točkah nagodbe še ne moremo poročati, ker se še ni razglasila in ostane toliko časa tajna, dokler se ne predloži državnim zbornicam.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Naši vladi sta skupno odpovedali Italiji ne samo vinsko klavzulo marveč celo trgovinsko in plovitveno pogodbo. Odpoved se utemeljuje s tem, da je avstro-ogrski državi že iz mejnarodnih ozirov nemogoče dovoliti, da bi vinska klavzula ostala v veljavi preko 31. dec. 1903. To bode velika ugodnost našim vinogradarjem, kateri so imeli do sedaj hudega konkurenta v Italijanu.

Češko-nemška pogajanja.

Zopet so se začela pogajanja med Nemci in Čehi. Čehi na vsak način vstrajajo pri prejšnjih svojih zahtevah glede notranjega uradnega českega jezika. Nekateri politični listi pač upajo, da bodo imela pogajanja to pot več uspehov, ko so jih imela do sedaj, ker se posebno prestolonaslednik Franc Ferdinand trudi, da bi se dosegla sprava mej Nemci in Čehi. O božičnih praznikih je imel prestolonaslednik v svojem gradu Konopišt v gostih odlične češke politike, s katerimi je imel važne pogovore. Ob neki drugi priliki se je izrazil, da ima nalogo končno enkrat napraviti mir v Avstriji. Te dni pa je govoril z uplivnimi voditelji nemških poslancev.

Terminokupčija z žitom.

Pred kratkim smo poročali, da je gosposka zbornica zavrgla predlog, naj se popolnoma odpravi terminska kupčija z žitom, in zato prvi zakon, katerega je gosposka zbornica že preje potrdila, v poslansko zbornico nazaj poslala. Zbornica je na to v osnovo, s katero se omeji terminska kupčija privolila. Sedaj je tudi cesar potrdil že ta nov zakon, v posameznih točkah bode tekom prihodnjih dni objavljen v uradnih listih.

Razdolžitev posestev.

Za razdolžitev posestev se pripravlja v poljedelskem ministerstvu posebno agrarno-politiška akcija. Načrt meri na to, da se odstranijo odpovedljivi kapitalski dolgovi, in se uredi tako, da se bodo

morali v malih odstotkih polagoma poravnati. Namesto sedanjega odušnega sistema, naj bi se posojevalo na osebni kredit. Bomo videli, če bodo kaj naredili.

Skupni proračun vseh evropskih držav.

Iz poročil o proračunih evropskih držav za leto 1902. se razvidi, da znaša proračun vseh držav devetindvajset tisoč milijonov. Lep denar! Če primerjamo to svotico s proračunom za leto 1892, vidimo, da je skoro za polovico v 10 letih narastel. Pomislimo, da samo vojaške potrebe spravijo sedem tisoč osemsto petinsedemdeset milijonov. Skupni državni dolg pa znaša celih sto trideset milijard (ena milijarda je tisoč milijonov). Precej zadolžen je ta grunt in težko bi bilo dobiti človeka, ki bi upal, da bode ta svotica kedaj poravnana ali vsaj da bi se zmanjšala. Kako neki, ker vsako leto na novo nekaj milijonov več priraste. Ubogo ljudstvo, ki moraš zato tako hude davke plačevati.

Naši italijanski zavezniki.

Da Italijani niso ravno največji prijatelji Avstrije, je kolikor toliko znano. Pred kratkim je pokazal to zopet ministerski predsednik Zanardelli, ko ni hotel Baldissera sprejeti med senatorje. Kdo v senat pride, nas prav malo zanima, a ta na sebi za nas tako malenkostna zadeva nam le še bolj oči odpre, če pogledamo, zakaj je ministerski predsednik črtal iz listine ime Baldisserovo. Baldissera je general, in Zanardelli pravi, da se je leta 1866. bojeval v avstrijskih četah proti Italiji. Takega moža pa, pravi, nikdar ne bi mogel potrditi. Baldissera je to umevno silno razžalostilo in je takoj prosil v pokoj, dasi mu še štiri leta manjka do zakonite dobe. V resnici se general Baldissera tudi nikdar proti Italiji bojeval ni, ampak leta 1866. se je z Avstrijci vojskoval proti Nemčiji in to le, kakor sam izjavlja, iz hvaležnosti do našega cesarja, ki ga je kakor siroto sprejel in na lastne stroške dal izšolati v vojaškem zavodu. To pa je seveda na Italijanskem silno pregrešno, ako je kdo hvaležen avstrijskemu vladarju. In ravno ta blažena Italija je avstrijska zaveznica. Na take zaveznike sme biti Avstrija res ponosna in ji tudi zaupati.

Žalostna poročila s saksonskega dvora.

Saksonski prestolonaslednik Friderik Avgust se je leta 1891 poročil z nadvojvodino Lujizo rojeno leta 1870 v Solnogradu. Bivala sta več del v Draždanah in imela petero otrok. Židovski listi jo hvalijo, da je precej svobodnomislana in da tudi ni preveč pobožna, pa tudi s svojim možem ni bila zadovoljna. Zadnje leto je bival na dvoru tudi Giron, ki je prestolonaslednikove otroke učil francoščine. Ta Giron se je znal hinavsko laskati in prav po francoskem načinu sladko govoriti k prestolonaslednici, dokler se ta ni res vanj zagledala. To razmerje pa ni ostalo prikrito in Giron je moral proč. Zdaj še le je začel v pismih ščuvati prestolo-

naslednico proti njenemu možu, češ da jo mislijo utakniti v norišnico. Zato ji je na vso moč prigovarjal naj zbeži, kar je tudi res storila 11 decembra preteklega leta. Pobegnila je s svojim bratom Leopoldom v Švico in se tam sešla z Gironom. Leopold je naznanil, da izstopi iz cesarske rodovine, na kar so ga tudi res izmed nadvojvodov izbrisali. Lujizino nezvestobo je pripisovati zapeljivemu Gironu. Tako je ta brezvestnej storil celo rodovino nesrečno. Lujiza sedaj zahteva, da se loči od svojega moža. Kako britko mora to sramoto občutiti saksonska vladarska rodovina, ki je na glasu kot dobro katoliška, saj je eden vladarjev sin z imenom Maks celo duhovnik. Zato se ni čuditi, da se liberalni in židovski listi silno vesele teh nesrečnih dogodkov in trosijo vse v kričečih barvah med svet. Gotovo tudi mi ne moremo hvaliti prestolonaslednice, ki dela tako nesramno sebi in svoji rodovini sramoto, a na vladarsko hišo tega vendar ne bomo valili, ako hočemo biti poštene.

Francosko nasilje.

Ministerski predsednik Combes je naročil raznim prefektom, naj naglo podajo podrobna poročila o delovanju vseh katoliških društev in zlasti natanko takih, katera so na katerikoli način v zvezi z redovi. Kakšen strah so postali redovi Francozom. Oni redovi, ki so bili francoski državi in vsemu francoskemu narodu v največjo korist in katere so Francozi še pred par leti javno odlikovali, ti redovi danes nimajo pravice do obstanka. Tako so n. pr. salezijski zavodi don Boskovi dobili leta 1900. v svetovni razstavi 178 odlikovanj zaradi dobrotelčnosti in 117 odlikovanj radi vzgoje, čez dve leti pa že beremo njih ime na listini prepovedanih redov. Kje je tukaj nevarnost za državo? Katoliški so in to je dovolj.

Sagasta umrl.

Ker je tudi "Domoljub" omenil v političnem razgledu že velikokrat Sagastovo ime, zato naj se ga tudi ob njegovi smrti spomnimo. Rojen je bil leta 1827 v Torecilli de Cameros. Leta 1854 je prvič prišel v zbornico. Bil je pri radikalni stranki, vsled česar ni mogel dolgo ostati. Vsled svojega rovanja je bil izgnan. Ko so prišli uporniki na krmilo, se je mogel vrniti in je bil leta 1870 prvič španski minister, leto pozneje je bil minister predsednik, a kot tak se je moral kmalu umakniti. Leta 1881 je propadel njegov nasprotnik Canovas in Sagasta je prišel zopet na krmilo in je potem veliko let vodil vlado, dokler se ni vlansko leto definitivno umaknil sedanjemu ministerskemu predsedniku Silveli. Liberalci ga zelo povišujejo. Kot njegove zasluge štejejo: splošno volivno pravico, civilni zakon in splošno vojaško dolžnost. Sagasta je umrl 5. t. m. v 75. letu svoje starosti.

Venezuelski nemiri.

Vstaši so zopet porabili ugodno priliko in ropotali proti Castru. Vstaše je vodil general Fernandez. Vendar sedaj se je posrečilo že Castru za tretji upor in se poroča, da je že vstaški general

Fernandez ponudil Castru, po zmagi vladnih čet nad vstaši, roko v spravo in želi pogajanja.

Vstaja v Maroko.

Afrika ne more biti mirna. Najpoprej so rogovili Italijani proti Meneliku, potem so uropali lačni Angleži Burom njihove rudnike in zadnje čase se pojavila vstaja v Maroko, v državi v Severozapadni Afriki. Mladi sultan Mulay Abdul Azis se nahaja v hudem položaju. Zmagovalni vstaši so pritirali ostanke turške armade prav do obzidja glavnega mesta Fez, kjer bi jih potem radi oblegali in z lakoto prisilili, da se udajo. Sultačnim četam poveljujeta Mulay el Kebir in Mulay Udamrani. Sovražniki so napadli sultanove čete pri Tsulu. Do 2000 turških vojakov je bilo ubitih, veliko pa so jih vstaši ujeli. V mestu, kamor so ostanki armade pribežali, je nastal velik strah. Evropejci so pobegnili iz mesta. V mestu se vladne čete tudi ne bodo mogle dolgo braniti, ker obzidje je slabotno in že v začetke obleganja bi živeža primanjkovalo. Sultan se pri svojcih ne more zanašati na zvestobo, ker so mu zlasti to hudo zamerili, da je kakih 50 Evropejcev v mestu Fezu naselil. Francozi so poslali na obrežje svoje brodoge, da uduše ustajo.

Tudi Kina se giblje.

Tung Fu-Siang hoče oborožiti 10000 mož broječo armado. Nakupuje si velike zaloge žita in živil. V stalni zvezi je s princem Tuanom, ki se sedaj nahaja v pokrajini Kaasu. Cesar je izdal povelje, da se zbere 4000 mož, ki takoj odrinejo na pot. Širijo se glasovi, da namerava princ Tuan v pokrajini Sunsi in Kansu pokončiti vse inozemce ter se pozneje polastiti glavnega mesta v prvi pokrajini. Kitajski uradniki, kateri so tujcem prijazni, jim svetujejo naj takoj odpotujejo, da se gotovo ognejo nevarnosti. Kitajska vlada bi rada vse na tihem in nagloma naredila in potlačila zadnje dogodke. Zunanji urad zagotavlja, da razpolagajo podkralji z zadostnim številom moštva, da zaduše vsak upor. Tej izjavi pa se ne more verjeti, ker bi v slučaju resničnega upora, vladne čete brez dvoma prestopile na stran vstašev. Tung Fu-Siang si je s tem pridobil zaupanje in naklonjenost, ker je bil proganjan radi tega, ker je pri napadu na poslaništva izvrševal le povelja višjih.

naš »gosposki« občinski sluga povedal. Pravil je nekako tako le: »Jaz, Jože Štih iz Dobrépolj, plačam liter mleka po grošu. Usmilite se me, ljudje božji, in prinesite mleko gospodu Grebencu, ki ga bo meril za me.«

Take novice pa že dolgo nismo slišali na našem »placu«, no, pa smo se tudi smejali zato pošteno, kakor že dolgo ne, tem bolj od arca, ker smo izvedeli, da bo naš gosposki Grebenc mleko meril in pobiral, hahaha, ako mu ga bo kdo prinesel. E, pa mi mu tudi mleka ne zaupamo. Ker nima več zaloge tobaka in kolekov, ima res časa dovolj pobirati mleko, ko bi ne imel pregosposkih manir. Peter, ti ga že ne boš Grebencu nosil, sem dejal sam pri sebi. Kadar ga bo kravica preveč imela, ga boš pa kar optiv nesel tistemu Jožetu Štihu, ki vpije: »Ljudje božji, mleka, če ne...« Radoveden kakor sem, sem krenil na sv. Tomaža dan doli v Dobrépolje ovedit kako in kaj. Kar naravnost h Štihu sem krenil. Zadel sem jo bil. Ko sem stal pri peči v štacuni, da se otajam, so prihajali domačini kupovat. Pa komaj bi bilo, da bi bil vsak banko mleka prinesel, ker Štih je prosil vsacega posebej: »Prinesite vendar kaj mleka!« Eni so rekli, da ga nimajo, drugi so se odgovarjali, da ga nosijo v zadrugo. Pa na te je bil hud, in se je širokcustil, da bo zadruga kmalu propala. Po ti pesmi sem ga pa spoznal, ker to je stara pesem liberalcev. Ko se je nekoliko spraznilo, sem stopil tudi jaz k njemu. Dosti nisem mogel spraševati, ker nisem mogel Štihu v »štih« priti, samo poslušal sem, kako je udrihal po zadrugi, pa pravil, da so ustanovili »kontra« zadrugi mlekarni novo, on sam in pa kompanjoni: Tomažin, Kerže, Martinc in Mohor. Lepa družba to, sem si mislil, in pohvalil Tomažina, ki je založil osem sto. »Vse bi bilo dobro, samo, ko bi bilo kaj prida mleka«, je vzdihoval Štih, ko me je peljal v svojo mlekarno. Napisa ni še nič, najde se pa lahko, ker je vhod v Štihovo mlekarno ravno poleg stranišča, kar se pa po zimi ravno ne čuti. Morda bi mi bilo vse dopadlo, ko bi mi ne bil dal Štih čutiti, da je nastala mlekarna samo iz nasprotstva in škodoželjnosti. Tako sem pa ostal hladen in si mislil, od mene že ne boš kapljice dobil. Potlej sem šel obiskat prijatelje v novi zadrugi hiši. Tam mi je bilo prav všeč. Še bolj mi je pa bilo všeč, ko sem izvedel, da je le par Figarjev dalo zadrugi slovo in šlo na Štihov lim. Takih »gimplnov« pa res ni škoda. Precej časa sem se bil ustavil pri zadrugihih, kjer smo marsikatero zadržli in uganili. Splošna sodba je pa taka, da je zadruga morala Štihovo prijaznost drago plačevati. »Ko so mi zadrugihi obljubili, da bodo v

Iz Vel. Lašč. Danes na tretjo adventno sem se ustavil po maši na »placu«, da slišim, kaj nam bo

„Domoljubu“ popisali, kdaj bo velikolaški mleko m e r e c Grebenc prvič mleka pripeljal v Dobrépolje, sem jo mahnil nazaj čez goro zadovoljen s tem, kar sem videl in slišal. Kako se bodo razvijale stvari v Dobrépoljah — bom že pravočasno sporočal.

Hamborn na Nemškem V nedeljo 4. januarja je društvo sv. Barbare za Slovence imelo božično slovesnost z božičnim drevescem. Nad 400 ljudi se je zbralo, možje, žene in otroci. Otroci so peli okoli božičnega drevesa in potem so bili obdarovani. Gospod predsednik je govoril v slovenskem jeziku, kako spominja božično drevo na Kristusa. Naposled se je zapelo tudi nekaj cerkvenih in narodnih pesmi. Poleg predsednika so trije drugi duhovniki prišli na shod. Vsa slovesnost se je prav lepo izvršila!

Opomba uredništva. Ta dopis smo prejeli od predsednika društva sv. Barbare, rektorja Kösterja, nemškega duhovnika, in sicer v slovenskem jeziku, kakor ga je sestavil on sam. Ta izvrstni dušni pastir že tudi pridiga in spoveduje v slovenskem jeziku. To je vesela novica, ki kaže, kako skrbni dušni pastirji so nemški katoliški duhovniki. Bog jim obilno poplačaj njihovo požrtvovalno skrb za Slovence!

Iz Gorij pri Bledu — Prav lepo zabavo nam je pripravila na sv. Štefana večer „dekliška Mar. družba v Gôrjah“ z dvedejansko igro „Sveta Terezija“. Igra ima lepo misel in dober namen, svariti mladino pred nevarnostmi mladostnih let.

O izvajanju igre se moramo izreči prav pohvalno. Vse osebe so dobro zadele svoje vloge. Odločno najboljša je bila pa Terezija v prvem dejanju, ker se je znala vtopiti v nežno otroško mišljenje male Terezije. Za njo pa nista zaostajali njena mati in Terezija v drugem dejanju. Obe sta se odlikovali po odločnem, zamožavestnem nastopu in globokem čustvovanju. — In pa tiste zapeljivke nagajivke so pa igrale tako naravno, da bi človek mislil, da gre za res. Najbolj ugajal je pa Peterček, ki je sicer govoril po šolsko, kar je le mogel, a nam je vendar napravil največ užitka, največ zabave.

Čez vse se mu je podalo, ko je tepel tistega hudobnega kralja Heroda, ki je bil tako hud nanj, da mu je iztaknil oči — na podobi. — Tudi s petjem smo bili zadovoljni, zlasti so sam ugajali lepi soprani. Najbolj prijazna pevska točka med pevsko zabavo pa je bil „Bur“, ki je v dolgi pesmi pripovedoval kako so Agleže „biksali“ doli v južni Afriki. Sploh pa čestitamo zlasti vrlimi igravkami, ki so oni večer pokazale svoje lepe zmožnosti v nastopu; zato želimo kmalu zopet takega koristnega in zabavnega večera.

Iz Mengša. Sprejmi tudi od nas, dragi „Domoljub“, kratek dopis, saj te tudi mi vedno z veseljem sprejememo, ko prideš med nas. 26. pretečenega meseca,

to je na praznik sv. Stefana, je imelo naše izobraževalno društvo po prizadevanju našega vrlega in za vse dobro vnetega gospoda kapelana Antona Golfa lepo božičnico, katera se je ob obilni vdeležbi prav krasno obnesla. Že prvi govor je zbudil veliko zanimanja, in potem smo z zanimanjem poslušali gosli in solo-petje s spremljevanjem harmonija. In potem so tudi društveni pevci prvič nastopili in nam dve krasni skladbi zapeli; posebno lepo je bilo, ko so se, razsvetlile krasne jaslice in ko se je prižgalo lepo okrašeno božično drevesce. Nazadnje pa so še mladeniči priredili veselo igro: Dr. Vsezna! in njegov sluga Stipko Tiček, katera je vzbudila mnogo smeha. Ljudstvo je prav hvaležno za prireditev izobraževalnega društva; upamo, da bodo tudi tisti, ki dosedaj niso bili prijazni temu društvu, spoznali njegovo koristno delovanje!

Ribniški novičar. To nas je bilo, vse natlačeno polno, v nedeljo po Novem letu v Arko-vem salonu v Ribnici. Seveda tudi brez mene ne bi bilo nič, kdo bi pa tako zvesto pobral vsako novico, ki nam jih je naš ljubljenelec dr. Šusteršič prinesel z Dunaja.

Občni zbor je bil našega katol. političnega društva, toda to bi ne privedlo toliko možakov, temveč vest, da bo ob tej priliki poročal ljudski poslanec dr. Šusteršič o državnem in deželnem zboru.

Poročilo je bilo izborno. Glede držav. zbora nam je temeljito razložil vladin načrt krošnjarskega zakona, po katerem bi bil Ribničan zadušen popolno.

Krošnjar bi smel biti potem načrtu star 33 let, nosač 24; kaj naj pa do teh let delata!

Krošnjariti bi smeli le po domačem glavarstvu, k večjemu po kranjski deželi. Moj Bog ali naj rešetar rešetarju in lončar lončarju prodaja svojo robo?

Zoper ta načrt se je neustrašeno in možato postavil dr. Šusteršič. Stopil je pred vladne zastopnike in dejal: A k o n a m n e d o v o l i t e k r o š n j a r i t i p o v s e m c e s a r s t v u , r a z b i j e m o v a m v s o t o v a š o k o l i b o , n a m r e č d r ž a v n i z b o r . T o j e p o m a g a l o . K r o š n j a r j i s o d o b i l i z d a j b o l j š o p o s t a v o , k a k o r s o j o i m e l i p o p r e j .

Mislite si pa zdaj, ali bi si bil Luka Jelenc, katerega so hoteli liberalci mesto Šusteršiča imeti na Dunaji, kaj takega storiti upal? Ali pa naš ljubezni zoper Šusteršiča zabavljajoči Višnikar?!

To bi bil bojevit poslanec, ta bi vse zdobil gori na Dunaji; čast Bogu, da smo ga „los“, „bog-pomagaj“ mu pa tudi bode, če se še kedaj loti v naši dolini krošnjarstva za poslanstvom.

K. P.

Slovenski novičar.

Nekaj o banki „Slaviji“. Zanimiva pravda je pokazala, kako sodijo sodišča o poslovanju banke Slavije. Slučaj podamo našim bralcem v poduk. Cerkev in župnišče v Jelšanah je bilo zavarovano pri banki Slaviji na eni polici, ker je pa potreboval gospod župnik zaradi računovodstva za cerkev posebno polico, je vrnil prvotno polico banki Slaviji, da popravi nedostatek. Glavni zastop v Ljubljani si je pa to zadevo po običajni navadi, drugače priredil, vničil je prvo polico in nadomestil z dvema drugima policama, v teh pa sprejel novo dobo zavarovanja 10 let namesto dobe iz stare police. To ni bila nikaka pogodba, pa tudi prvo zavarovanje ni bilo pravilno zasnovano, kajti ponudbo je podpisal le gospod župnik, ne pa tudi ključarja. Cerkveno premoženje zastopa pa župnik s ključarjema in zaradi tega tudi prva pogodba ni bila pravoveljavna, tako da je delala banka Slavija glede prve police z neveljavno pogodbo, glede druge police pa brez vsake pogodbe in je pretila s tožbo, da si pridobi dotično plačilo. Nasprotno je pa zahtevalo cerkveno predstojništvo sodno priznanje, da banki Slaviji ne pristojajo nikake pravice do zavarovanja iz navedenega poslovanja, tožba je korakala po vseh treh inštancah in banka Slavija jo je izgubila ter plačala stroške obširnega pravdanja. Upajmo, da jo pripelje izid te pravde na pravi pot.

U Zahvala. Po kratkem zavarovanju pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani pogorela mi je 17. nov. t. l. hiša s pohištvo popolnoma. Potem ko je gospod ravnatelj zavarovalnice dne 20. novembra na mestu požara z gosp. županom škodo cenil, izplačala mi je zavarovalnica nemudoma cenjeno škodo do zadnjega vinarja. Zato se ji s tem iskreno zahvaljujem ter jo vsem najtopleje priporočam. Zavarujte se pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani.

Bača pri sv. Luciji 2. dec. 1902

Ivan Mrak, posestnik.

Naprej! To geslo je dal našim četam na shodu v Ribnici 4. t. m. državni poslanec dr. Šusteršič in na stotine navzočnih volivcev mu je navdušeno pritrjevalo, da katoliški narodni poslanci ne smejo odnehati, dokler se za ljudstvo pravično ne spremeni volivni red. Tudi shod na Dobrovi, na kate-

rem je na sv. treh kraljev dan govoril deželni poslanec dr. Krek, se je postavil na isto stališče. Mi se ne vdamo! Za nami je ljudstvo in njega pravične zahteve!

Nemški naskok na Jesenice. Kranjski Nemci so naskočili Jesenice na Gorenjskem. Hoteli so s pomočjo kranjske industrijske družbe in barona Schwegla prodreti pri občinskih volitvah v občinski zastop. Za to pot se jim ni posrečilo dobiti večine. Izvoljen h je 16 slovenskih in 6 nemških odbornikov. Pri volitvi je čudno ulogo igral nadučitelj Medić, ki se je z Nemci družil. Pri teh volitvah se je videlo, kolika sta vredna slovenska dnevnika. „Slovenec“ je v posebnih člankih klical Slovence na obranu slovenskih Jesenic, „Narod“ pa ni imel niti besedice za te volive. Nemško-slovenska zveza je „Narodovemu“ uredništvu zamašila usta! In slovenska „inteligenca“ je tako neznačajna, da podpira tak „Narod“! Ni čuda, da potem dviga tudi na Kranjskem nemškutarstvo glavo!

Žalosten dogodek v slovenski naselbini v Clevelandu. Iz Clevelanda v Ameriki pišejo: V naši slovenski naselbini se je prigodil eden najžalostnejših dogodkov, kar jih pomnijo najstarejši rojaki v Clevelandu. Hrvat J. Planinac je obstrelil in smrtno ranil hčer občespoštovanega rojaka N. Novaka. Po storjenem zločinu je Planinac skušal zbežati, toda policija mu je bila takoj za petami. To videvši je nesrečnež obrnil revolver nase ter sprožil dvakrat, tekel še nekoliko časa in se na to zgrudil na tla ter kmalu nato izdihnil. Vzrok groznemu dogodku je to, da hči Marija Novakova ni hotela vzeti v zakon Planinca, ki je že dalj časa pohajal zanj. Usodnega dne je naenkrat prišel v kuhinjo, kjer sta delali mati in hči, in je zadnje obstrelil in zadel v želodec. Čast. g. župnik Hribar je bil takoj poklican k ranjenki ter ji je podelil sv. zakramente za umirajoče. Pozneje je tudi še podelil poslednje sveto olje ranjenemu Planincu, ki se je ustrelil na cesti. Marija Novak je bila odpeljana v bolnico, J. Planinac v mrtvašnico. Marija Novak bo okrevala. Če še omenimo, da je bil Planinac pijanec in že veliko let ni bil pri spovedi, smo vse povedali.

Starko umorila. Pri St. Volbenku na Spodnjem Štajarskem so dobili pred dvema letoma na cesti umorjeno 80 letno starko Predan. Še le sedaj so dobili morilca v osebi posestnikovega sina Visočnika in hlapca Osenika, ki sta so umorjeno starko tudi oropala.

— **Slovenska cerkev v Ameriki zgorela.** Slovenska cerkev sv. Jožefa v Calumetu je pogorela in je ogenj napravil 40.000 dolarjev škode.

Zastavo slov. katoliškega delavskega društva v Gorici bodo izdelale učenke obrtne šole „Solskega

doma" pod vodstvom gospodične učiteljice **A r k o**. Zastava bo bela in rumena z dvojnimi trakom, cesarskim in narodnim. Na sredi bo slika sv. Jožefa, patrona krščanskih delavcev. Sliko sv. Jožefa jim oskrbi domača umetnica gospodična **H e n r i k a Š a n t e l**. Blagoslovljenje te zastave bo slovesno in se ga bode udeležilo vse krščansko delavstvo goriške dežele. Slavnosti se udeleži tudi „Slovenska kršč. soc. zveza“.

„**Bogoljub**.“ Izšla je prva številka tega novega ljudskega cerkvenega lista. Oblika mu je popolnoma ista, kakor „Domoljubu“, samo, da je „Bogoljub“ za sedaj še drobnejši. Na prvi pogled se vidi, da sta si res — brata. V pristnem cerkvenem duhu in v poljudnem slogu pisani cerkveni list še enkrat prav toplo priporočamo!

Umrli je na novega leta dan č. g. Janez **Š l a k a r**, župnik v Št. Gotardu. Pokojnik je bil rojen dne 19. aprila 1852 v Kamniku, v mašnika posvečen 13. avgusta 1877. Služboval je kot kapelan v Gorjah, na Vrhniki, v Boštanju in na Bohinjski Bistrici, odkoder je prišel za župnika v Št. Gotard leta 1891. Naj počiva v miru!

Umrli je v Vavti vasi gospod **J a n e z U r b a s**, nečak gosp. župnika Zakrajščeka. Nadarjeni mladenci je kot alozijeveščnik koncem šolskega leta 1901/2 napravil zrelostni izpit z odliko in bi bil rad vstopil v ljubljansko semenišče, ko bi mu bilo prišlo zdravje. Obetal je mnogo, a že po rodu bolj slabotnega zdravja, je omagal, preden je mogel svetu pokazati vrline duha in srca. Prijateljem in znancem ga priporočamo v molitev!

Nova Raiffeisenovka. V Velikih Lašičah se je na novega leta dan osnovala Raiffeisenova hranilnica in posojilnica. Kakor hitro bodo pravila potrjena, bode hranilnica začela poslovati.

„**Slovenski List**“ je nastopil svoj osmi letnik. Otvoril je zanimivi oddelek „Poročila iz mest in trgov“, v katerih se hoče posebno ozirati na razmere v naših mestih in trgih. Želimo mu mnogo dopisnikov! Priporočamo somišljenikom, da delajo za razširjenje tega lista posebno med našimi meščani obrtniki, na katere se ozira v „Obrtnem vestniku“. Posebno obrtniki naj bi naročali „Slovenski List“, ker je letos pričel priobčevati velepodučno „Zgodovino obrtnega stanu“. To naj bi vsak slovenski obrtnik natančno proučil! V oddelku „Okolu sveta“ prinaša list najraznovrstnejše novice, v „Glasniku“ se pa ozira na slovenske delavce in na društveno gibanje. „Slovenski List“ velja za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone.

Obrambno društvo je v preteklem letu razposlalo 2252 obvestil. To je dokaz, kako potrebno je to društvo.

Volitev župana. Sv. Križ pri Kostanjevici: Dne 31. grudnia 1902 je bil izvoljen novim županom občesploštovani somišljenik kat. narodne stranke gospod **J a n e z K e r i n**, posestnik pri Sv. Križu. — To naj bo novemu županu v zadoščenje za krivične napade v „Slov. Narodu“.

Železnica čez Karavanke. Dne 24. decembra zjutraj so na koroški strani dovršili v predoru prvi kilometer. Treba je bilo premagati mnogo težkoč. Sedaj delajo z elektriko in hitro napredujejo. Dogodek, da so končali prvi kilometer, so slovesno obhajali. Nad vhodom v predor so napravili velik cesarski orel in ga razsvetlili z 250 žarnicami.

Sijajna zmaga v Cerknem. Iz Cerkna na Goriškem se poroča: Pri občinskih volitvah dne 7., 8. in 9. januarja t. l. je sijajno zmagala krščansko-socialna stranka v vseh treh razredih vključno hudemu pritisku zagrizenih nasprotnikov. Nič ni pomagal Tumov kalamon, še manj pa Gabrščkov kanon. Živijo doktor **G r e g o r č i č**! Naprej za probudo in blagor naroda! — Zavedni volilci.

Vipavska železnica. Goriška trgovska in obrtna zbornica je odposlala na železniško ministerstvo prošnjo županstva v Ajdovščini, da se na vipavski železnici izvršijo razne zboljšave ter uvede še vlak, ki bo vozil okoli poludne iz Ajdovščine v Gorico in odhajal iz Gorice v Ajdovščino okoli druge ure popoldne. Trgovska in obrtna zbornica je to prošnjo ministerstvu priporočila.

Poselske premije v znesku po 20 K je podelil odbor kmetijske družbe kranjske naslednjim poslom: **J a n e z J e z e r š e k** v Škofjiloki (52 let službe), **J a k o b G a n t a r** v Fužinah (51), **U r š u l a L u k a č** v Hribu (49), **J a n. P e n é** v Litiji (49), **M a r i j a J u v a n** v Logu (48), **M a r i j a S t r e l** v Srnjaku (41), **A n t o n G o l o b** v Mekinjah (40), **J o s i p K o l l a r** v Drnovcu (40), **M a r i j a T r a t n i k** v Domžalah (40) in **J o s i p V r a b e c** v Radečah (40 let).

Kakoršno življenje, taka smrt. Pred Božičem umrl je v Kobaridu neki Medved. Bil je nekdanji imeniten posestnik, imel je več hiš v Kobaridu, pa vse je pognal po grlu. Zadnje čase je bil mešetar, berač itd., pred vsem pa pijanček. V cerkev pa ni šel nikdar. Kakor je živel, tako je pa tudi umrl. Zvečer pil je do desete ure, kjer so ga tudi pregovarjali, naj gre vendar enkrat k spovedi — zjutraj našli so ga v brlogu mrtvega. Žganje ga je umorilo! Pri njem so našli baje polno tujih stvari; s pijanstvom si je pridobil tudi sračjo navado.

Iz Koč pri Postojni. Žalibog, da ne prihaja med nas Ribniški novičar s svojo krošnjo; hotel bi ga peljati v tri zapuščene vasi Slavino, Koče in Žeje.

Gotovo bi majal z glavo, ko bi videl, koliko trpi ljudstvo vsled pomanjkanja vode. Videl bi voz za vozom, ki so naloženi s sodi, kakor napravljeni po vino v Vipavo. Toda v Slavini, Kočah in Žejah ne potrebujemo toliko vina, kakor vode. Eno uro daleč moramo hoditi po vodo. Večkrat se nas toliko pri studencu skupaj nabere, da si pesti kažemo. V Žejah nimajo nobenega vodnjaka; hodijo po vodo v Mitnik; a voda v tem studencu je bolj podobna perilnemu lugu kot pitni vodi. Kočani imamo en vodnjak, v katerem se ne vidi družega, kot par starih klobukov. Slavinci imajo sicer dva vodnjaka, vendar ko se je dné 20. decembra m. l. prikazal ogenj v hiši g. J. Želeta ob jedni uri ponoči, bi bila Slavina uničena, ako ne bi pridni Slavinci in Kočanci s prostimi rokami zadušili ognja, tako malo je bilo vode. Stari oče Merkač so pokazali par starih apnenic, v katerih je bilo nekoliko vode. Vsak pameten človek torej vidi, da smo vode na vso moč potrebni. In vendar je pred 14 dnevi „Narod“ pisal, da Slavinci, Kočanci in Žejanci ne dobijo privoljenja za vodovod, če ravno prosijo zanj že 13 let. In zakaj ne? Zato, ker so na klerikalni podlagi! Bomo videli, ali se pravica deli samo na liberalni podlagi po znanem Tavčarjevem receptu; liberalcem groš, klerikalcem pa knof!

Upamo, da bodo naši poslanci prav kmalu prišli za Mojzesovo palico in nam pritrkali vode, če tudi iz liberalne skale!

Gibanje med koroškimi Slovenci. V Kotu pri St. Jakobu v Rožu snujejo izobraževalno društvo. Vlada je pravila že vzela na znanje. Ustanovni shod je bil o Božiču. To je zopet radosten glas iz Koroške, vendar moramo opomniti, da bi si želeli več takih glasov in da bi se taka društva osnovala povsod med koroškimi Slovenci, tudi tam, kjer so v manjšini. Naj bi posebno „Mir“ klical koroške Slovence v tem oziru na delo. „Slovenska krščansko-socialna zveza“ gre v tem oziru rada koroškim Slovencem na roko, in bo, kakor čujemo iz njenih krogov, posebno skrbela za slovenske knjižnice v obmenjih krajih. Koroški Slovenci, naj Vas zadnji porazi izmodre, da je treba delati, ako nočete izgubivati.

Volk se je priklatil na Igu prav v vas. Neki gospodar ga je zapodil z motiko, hišni pes pa se boječe skril v kot. — Tudi medvedove sledi so se poznale v snegu blizu vasi. — Najbrže sta obe zverini prišli iz kočevskih gozdov.

Narodno gospodarstvo.

Huda rana pri naših gospodarstvih

Eno najbolj težavnih, pa za nas kmečko ljudstvo slovensko tudi najbolj zanimivih in važnih vprašanj je ono, kako bi prodal kmet za pošteno ceno svoje žito, zlasti pšenico in rž, drugič pa, kako bi priše

do poštenega dobrega kruha prav po ceni. Ako smo v stanu to vprašanje prav rešiti, odvalimo težko breme skrbi raz kmečkih ramen.

Več desetletij sem žitne cene vedno padajo, ž njimi pa se ni pocenila v enaki meri tudi moka in kruh in zato ni čudno, ako se večkrat vprašujemo, zakaj je tako. S tem vprašanjem se ne bavijo samo nešolani delavci in kmetje, ampak tudi učeni možje raznih stanov, in ti možje so prišli do prepričanja, da je zlasti en vzrok zelo kriv naših izgub. Spoznali so namreč, da je po večini krajev mlinarska obrt slaba, negospodarstvena in postarana, še hujše razmere pa da vladajo v pekarstvu, bodisi pri pekih kot obrtnikih, bodisi pri naših domačih pekovkah-gospodinjah; v pekarstvu vladajo še marsikje grozne, zdravju škodljive razmere. Ako na tem polji razmere zboljšamo in spremenimo, moremo obenem doseči dva cilja: 1.) dobiti dobrega, redilnega in zdravega kruha in 2.) kmetje, ki so žito s potom v obrazu in s krvavimi žulji pridelali, je lahko bolje prodajo. Kmetje mnogih krajev so prišli že do prepričanja, da se izvrstno izplača vzeti v svoje roke mlečev in peko samo pridelanega žita in tako izločiti in odstraniti neko vmesno obrt, ki kljub ali morebiti ravno zavljo neuzornega ravnanja vleče popolnoma neopravičene dobičke na eni strani od pridelovavca-kmeta, na drugi pa od povzivavca meščana in delavca, ki žita sploh ne pridelujeta, pa v premnogih slučajih tudi od kmeta-trpina, ki mora z večine še dokupovati moke. Dolgo časa je študiral to naše vprašanje posebno umetni mlinar Till v Bruku ob Muri na gorenjem Štajerskem, ki je prišel do teh le zaključkov: 1.) Cela pekarija, ki proizvaja najimennitnejšo človeško hrano — vsakdanji kruh — potrebuje prav temeljitega preustroja; 2.) cene kruha in žita niso med seboj v pravem in naravnem razmerju 3.) Zumn mlinarijo in pekarijo se dobi izvrsten, zdrav in redilen kruh za tako ceno, da sta lahko povsem zadovoljna kmet in tudi kupec kruha. Ta Till, ki se s svojimi iznajdbami ni nikoli skušal okoristiti, ampak jih je vedno prepuščal občnemu blagru na razpolago, je v mlinarstvu in pekarstvu veliko izboljšal; po njegovem načinu mlečve se namelje iz 100 kg rži 75—80 kg najčistejše ržene moke, dočim dobé naši mali in srednji mlinarji le 60 do 62 kg moke.

Ravno tako je Till bistveno zboljšal posamezna dela pri peki n. pr. gnjetenje testa, obliko krušnih peči in kurjavo, tako da stane peka za kruh iz 100 kg moke samo 50 vin., dočim računajo naši peki pri 100 kg moke po 120 do K 160 plačila za delo in še morajo njihovi delavci mnogo trje delati nego v prvem slučaju. Po Tillovem načinu se dobi iz 100 kg rži 115 kg belega kruha in 12 kg otrobov.

Ti otrobi in cena, ki se dobi za 15 kg kruha, pokrijejo po dolgoletnih skušnjah vse stroške, ki so potrebni za izpremenitev 100 kg rži v 100 kg kruha in dajo zraven še lep zaslužek tako, da se lahko proda ostalih 100 kg kruha za isto ceno, katero ima rž v zrnju. Sedaj pa, — prosim pomislite to razliko dobro! — če greste kupit kruha, ga dobita po tisti ceni, ki jo ima moka in ta je veliko dražja od žita. Po vseh teh skušnjah smemo reči:

Ako kmetje v zadrugah vzamejo mlečev in peko svojega žita na umen način sami v roke, so vsanu zboljšati današnji kruh in mu znižati ceno, obenem pa tudi svoj glavni pridelek tako spraviti v denar, da je zagotovljen njihov pošten obstanek.

R a d o v a n

Najnovejše vesti od raznih strani.

Prvi obešenec v Evropi je bil letos kmet Henrik Stolze v Brunšviku. Obesili so ga, ker je umoril dekle. — **Leopold Hilsner**, znani židovski morilec krščanske deklice v Polni, daje tudi v zaporu še opraviti oblastim. V jetnišnici Pankrac je na hodniku zagrabil križ na steni in treščil ob tla ter ga poškodoval. Sedaj je Hilsner radi tega v preiskavi. — **Tri milijone satral** je v Moskvi neki Bobine. Oblast je radi tega pričela obravnavo proti dvema igralcema. — **Grozna lakota** je na novi Gvineji. Domačini more tujce in jedo človeško meso, ali pa se žive od koreninic. — **Smrt v peči**. V Ogleju sta se skrila sina pekovskega mojstra Fortunela Morelli v peč, da se ogneta očetovim udarcem. Drugo jutro so dobili dečka v peči mrtva. Zadušila sta se. — **Hitra vožnja na morju**. V Ameriki se je ustanovila parobrodna družba ki obljublja, da bo s svojim parnikom prevozila v 100 urah atlantsko morje. — **Otroci in plesne zabave**. Češki deželni šolski svet je izdal strogo naredbo zoper udeležitev otrok pri plesnih zabavah. — **Mož s petnajstimi ženami**. V preiskovalnem zaporu v Varšavi sedi čuden mož, ki pravi, da se piše Vladimir Litwinecky. Prehodil je celo Rusijo kot inženir in tehniški uradnik. Povsod je nastopal pod drugim imenom in povsod se je na novo oženil. Kolikor je dosedaj dognala preiskava, se je mož, ki je star šele 31 let, doslej oženil 15 krat, in kar je zanj sedaj posebno strašno — vse te žene žive. Edino tolažbo ima, da bo še nadalje zaprt in da ne pride z njimi v dotiko. — **Roparski umor pod božičnim drevescem**. V občini Tees na Ogrskem so našli 70 letno mater kmeta Sülca z razbito lobanjo mrtvo pod božičnim drevescem. Starka je ostala doma, ko so drugi domači šli k polnočnici. Ropar je odprl vse omare in odnesel 1200 K. Prijeli so domačega hlapca, katerega dolže, da je morilec. — **Cela rodbina zastrupljena**. V Moravskem Novem Mestu je žena kmetovalca Lachnita neko jed pomotoma namestu s cimetom in sladkorjem potresla s cimetom in arsenikom, kate-

rega je imela v kuhinji za zastrupljenje podgain Vsa rodbina, ki je jedla to jed, je bila zastrupljena. Še isti večer je umrl mlajši sin, po noči pa hči in oče. Zdravniki pravijo, da tudi matere ne bodo mogli rešiti. — **Papagaj izdajalec**. V neki trgovini v Odesi imajo papagaja. Te dni je nakupovala neka elegantna gospa blago. Ko je zapuščala prodajalnico, zaklical je papagaj po stari svoji navadi: „Primite tatu!“ Gospa se je prestrašila in izpod ogrinjala padlo ji je — ukradeno blago. Gospo so prijeli. — **Blagoslovljen zakon**. Iz Mattly na Štajerskem se poroča, da je ondi neka kmetica povila 26 otroka. 19 otrok živi. — **Ženska vojak**. V Temešvaru je umrla 93 let stara vdova Halimović, ki se je udeležila ustaških bojev na Ogrskem, preoblečena v moško obleko. —

Drobtinice.

Moč izgleda. Sinovec burskega generala Botha, Tomaž Addis Emmett, ki se je bojeval v Afriki, je prestopil v katoliško cerkev. K temu ga je nagnilo to, ker je videl, kako so njegovi katoliški sobojeniki vsako nedeljo hodili v tri in pol angleške milje oddaljeno cerkev. To ga je nagnilo, da je želel bližje spoznati katoliško vero in se je slednjim izpreobrnul.

Ura v že'odcu. Iz New-Yorka se poroča, da je nedavno slavna pevka Berri dobila v dar zlato uro, ki ni bila večja kot 10vinarski novc. Po nepredvidnosti je uro pri napravljanju držala v zobeh. Ura se ji je izmuznila v usta in pevka jo je pogoltnila. Potom operacije so pevki odstranili uro iz želodca.

Zbirko bolh ima Charles Rotschild. V tej zbirki je 10.000 bolh s celega sveta najrazličnejših oblik in vrst. Sedaj je poslal posebno ekspedicio v severne kraje, da od ondi dobi posebne vrste bolh. Kapitan in moštvo dobi 20.000 frankov, ako mu dobé bolho od severne hsiice. Ali ima ta Rotschild tudi kaj bolh od svojih plemenskih rojakov?

Burska vojska še ni končana. Bivši burski poveljnik Simon javlja, da stoji še 2000 Burov, ki niso odložili orožja, pod poveljstvom vodij Vanzila, Maritza in Jouberta. Te čete naraščajo in v kratkem se zopet sprimejo z Angleži.

Listnica uredništva.

Za danes smo morali zopet nekaj dopisov odložiti, ker nam je tesna s prostorom. — Dopisniku iz Zabnice: Vaš dopis smo nekam založili; prosimo, napišite še enkrat, toda kratko in ognite se vseh osebnosti — A. G. v Mošnjah: Prav radi Vam potrdimo, da Vašega dopisa nismo zato odložili, kakor da bi bili Vi pisali kaj nedostojnega ali neresničnega. Ne, Vaš dopis je bil pisan v taki obliki, da mu noben pošten človek ne bi mogel kaj prigovarjati. Priobčili ga pa nismo zato, ker se nam je iz drugih vzrokov zdelo tako bolj prav! — Dopisniku iz gorenjskih hribov: To kar ste napisali Vi, je vse res in prav; toda vse, kar je res in prav, zato še ni za v list. Pa tudi vsak človek ni rojen za dopisnika. Je pač treba tudi za to nekaj spretnosti. Prepričani boste, da se bomo trudili vedno tudi mi ravnati se po vaših zlatih naukih; sprejmite pa tudi Vi od nas en nauk: Pometaj najprej pred svojim lastnim pragom! Pa brez zamere!

Vprašanja in odgovori.

Za tale naš novi kotiček se kaže med „Domoljubovimi“ naročniki precej zanimanja. Dospelo je že več vprašanj, nekaj prav pametnih in umestnih, nekaj pa seveda tudi „prekunišnih“, ki že počivajo v „košu“. Če koga „čevlji tlači“, pa naj se oglasi. Za danes so na vrsti ta-se vprašanja s kratkimi odgovori.

Vprašanje 2. — Naša kat. izobraževalna društva večkrat prirejajo tombole. Žal, da moramo dobitke v Ljubljani tako neznano drago plačevati. Ali bi ne bilo prav, da bi se „Zveza“ dogovorila s kakim „našim“ trgovcem v Ljubljani, ki bi ponudil društvom znižane cene, pa bi na priporočilo „Zveze“ vsa društva dobitke tam nakupovala? (J. Š., tajnik društva v M.)

Odgovor: Prav, da ste izprošili to reč. Če za koga, velja za društva ključ: Stoj! k svojim. Sporočili bomo „Zvezi“ ta vaš nasvet. Gotovo ga rada izvede.

Vprašanje 3. — Prvi vesel sem bil vaše obljube, da odprete z novim letom poseben predal za vprašanja. Da bom med prvimi radovedneži tudi jaz, bi rad vprašal o vrlem dunajskem tupanu dr. Luegerju, kak posej je upravljal prej, če je oženjen, kje doma živi? (K. R. v B.)

Odgovor: Za danes samo to: Doktor Lueger je rodom Dunajčan, je bil prej sloveč advokat in je še rda — star fant. Bog nam daj še dosti takih vrlih fantov. Morda objavimo prilično njegovo podobo.

Vprašanje 4. — Ali res ni več dobiti 2. in 3. snopiča „Zbirke ljudskih iger“, ki jo izdaja „slov. krščansko-socialna zveza“ v Ljubljani? Ali bi hotel kdo odstopiti imenovana dva snopiča proti primerni odškodnini? (F. M. v L.)

Odgovor: 2. in 3. snopič „Zbirke ljudskih iger“ sta res popolnoma pošla in se ne dobijo v nobeni zalogi več na prodaj. Ako boče kdo iz prijaznosti odstopiti dotična snopiča, naj ju pošlje uredništvu „Domoljuba“ v Ljubljani z dostavkom, koliko zahteva za snopič. (Dalje prihodnj.)

Za smeh in kratek čas.

Gospodar (karajoč): Mina, poglej no, koliko pajčevin je na stropu; ali te ni sram!

Dekla: „Gospod, saj ste vendar pri društvu „proti mučenju živalij.“ —

Tat (sam s seboj): Kolika smola! Tako srečen sem bil, da sem izmaknil desetak, in šele pri belem dnevu vidim, da je ponarejen.“

Iz šole. Oče: „Fant, kakšno izpričevalo pa si mi zopet prinesel? Zopet boš ponavljal eno leto.“

Sin: „Saj ste ravno zadnjič rekli, da človek nikamor ne pride, če ga vedno premeščajo.“

Demant.

(Sestavil Ant. Melik.)

a
a a a
a a a a a
a a a a a a a
b b b c c c c c c
č d d d d e e e e e e
c e e e e e h h i i i i i
i j j j j j j j k k k l l l l
l l m m m m n n n n n n n
n n o o o o o o o o o o
o p p p p r r r r r
r r r r s s t
u u v v v
v v v
v

Soglasnik, moško ime, neprijeten hišni prebivavec, mačka, moško ime, južno-ameriški sesavec, dva dela sveta, — — — — —, slovenski junak, krivoverci, vas na Notranjskem, je vreden plačila, posoda, del voza, samoglasnik.

Besedni uganki:

(Sestavil F. Debevec.)

I.

a a a a a a	cesarstvo
a a a c d d	moško ime
d d d d e e	reka
e e e e e f	sad
g g i i i j	moško ime
j k l l m m	zver
n n o o o o	dežela v Južni Afriki
o o r r r r	reka
r r š t t u	vas na Gorenjskem
u v v v z z	moško ime.

Kaj povedó začetnice prav pogojenih besed?

II.

Bratje, bilmo, dožeca, doljub.

Zamenite zloge v teh besedah in našli boste stavek, ki naznanja Domoljubovim bravcem že znan dogodek.

Rebus.

1. $\frac{1}{2}$ jama“ kis $\frac{o}{rod}$
2. E $\frac{1}{2}$ Janez“

Rešitev ugank v zadnji številki.

Obelisk.

Naroči si Bogoljuba!

Besedna uganka:
Krt — Ina — Krtina.

Rebus:

Naročajte le katoliške časnike!

Dopolnitvena uganka.

Slava našim zagovornikom ljudskih pravic!

Vse so prav rešili: Anton Mešik, prvošolec v Ljubljani; Andrej Porenta v Virmatah; Kati Blumer in Helena Stenove, cerkveni pevki v Št. Pavlu pri Preboldu; Andrej Pagon v Poljanah pri Cerknem; Andrej Makovec v Št. Vidu pri Cerknici; Hedvika Pregelj v kons. društvu v Trčicu; Anton Širaj in Mihael Turk, mladeniča v Topolu pod Blošekom; Franc Zorc, Martin Sirk in Anton Jančič, kmetiki fantje v Dravljah; Jožef Žagar iz Stare Loke; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem; Rok Kunovar, Alojzij Berlić in Franc Rožanc, cerkveni pevci v Št. Vidu nad Ljubljano; Jakob Zadnik na Perovem pri Svetem Gregorju.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 5. februvarja 1903.

Loterijske srečke.

Lina,	10. januarja	71	43	44	19	67
Trst,	10. januarja	83	39	75	41	14
Dunaj,	3. januarja	16	53	30	35	6
Gradeo,	3. januarja	30	12	20	14	21

Zahvala. 2 1-1

Za veliko ljubezen, sočutje in nesebično pomoč pri tako hitri smrti naše preljube sestre, tete in botre

Ivane Poklukar - Žagarjeve

izrekam v imenu vseh najtoplejšo zahvalo vsem, ki so se tako številno veeležli pogreba in obiskali ranjko na mrtvaškem odru, posebno pa še izrekam zahvalo čast gg. duhovnikom, čast patru gosp. Kunsteljnu za ganljivi govor, gorenjskim in sosednim gospodom za udeležbo, istotako tretjerednikom, dekliški Marijini družbi, darovateljem vencev in pevcem. Bog vam obilo poplačaj vse, kar ste ranjki naredili dobrega.

V Krnici, 28. grudna 1902.

Janez Poklukar.

Josip Janko
urar v Kamniku,

Velika ulica, priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev — kakor tudi vsakovrstnih očal

po zelo nizki ceni.

Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poročtvom.
9 1-1

Priporočam svojo
knjigoveznico

vsem, ki bi radi imeli svoje knjige vezane dobro, lepo in tudi po ceni. „Zgodbe svetega pisma“ družbe sv. Mohora vežem dobro in lepo po 3 K, najlepše po 4 K; — „Slava Gospodu“ v platnu z rudečo obrezo po 80 h, v usnji po 1 K, z zlato obrezo po 1 K 60 h. 810 2-2

Pavel Bizjak,

knjigovez in knjigotržec v Kranju, Glavni trg, „tik velikega vodnjaka“, št. 118.

V trgovino z galanterijskim blagom sprejemem zdravega, soli odraslega dečka iz poštene hiše kot 206 8-3

Vajence.**Ivan Kordik**

trgovca v Ljubljani, Prešernove ulice.

Hiša se prodaja

na Glincah št. 43, sestojeca iz štirih sob, dveh kuhinj in delavnice, pripravna za prodajalnico ali skladišče. Pri hiši je novo zidani hlev in klet. 207 2-2

Prodaja se iz proste roke, pod zelo ugodnimi pogoji.

Josip Oblak,

mizarski mojster, Glinca 43.

Pozor čebelarji!**Pavlinove panove**

izdeluje iz lastnega močnega lesa trpežno in solidno ter primeroma nizki ceni

Jakob Virilent

posestnik in čebelar v Oševku št. 1 pri Kamniku.

Čebelarji, poprimite se teh izvršnih panjev, ne bojte se velike mere. 5 1-1

3 vajence

sprejemem

za sodarski obrt

od 15—18 let. Stanovanje in hrano imajo pri meni brezplačno. 6 3-1

Avgust Repič

v Ljubljani, Kolesarjeva ulica št. 18.

Gornja Šiška pri Ljubljani, 1. prosinca 1903.

P. n.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem s 1. prosincem 1903

žganjekuho in tvornico likvorjev

v Gornji Šiški pri Ljubljani pričel in isto z najnovejšim strojem, upoštevajoč napredek v tej stroki, opremil tako, da sem v položaju, vsem zahtevam p. n. trgovcev v vsakem oziru popolnoma ustreči.

Pripomnim še, da oddajam vse moje izdelke v jamčeni pristnosti, kakor najfinejši kvaliteti, prosim cenj. naročbe, ter se priporočam

z odličnim spoštovanjem

2 1-1

J. Richar.

Vzorci zaštonj in poštnine prosto.

Slamoreznice

s posebno velikim mahavnim kolesom in angleškimi klinjama, mlatilnice, štajerske pluge, železo za vsakovrstna okova, črno in cinkasto pločevino, strešni klej, sveži roman- in portland-cement, stukatorja, okova za starbe, vlitih kotlov, nepremočljivega platna in plabte za vozove, veliko izbero kuhinjske posode in sploh vso drugo železnino priporoča po zelo nizkih cenah trgovina z železnino **Andr. Družkoviča naslednik**

VALENTIN GOLOB

v Ljubljani, Mesni trg št. 10.

Angleške klinje za slamoreznice naročam natančno po vpisanih vzorcih 74 24-19

Učenca,

ki je zmožen tudi nemškega jezika, sprejme v trgovino z mešanim blagom 211 3-2

Franz Pleterski

v Rudolfovem (Novo mesto)

Brinjevo olje

10 l - 1 kupuje

Janko Sirc,

»pri Kronu« v Kranju

== Varstvena znamka: Sldro. ==

LINIMENT. GAPSICI Comp.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče
mazilo je dobiti steklenica po K - 80, K 1'40 in
K 2' - v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno
znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme
iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek. 172 (16-7)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prani
sirup rastaplja sluz, umiri kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki,
je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-
apnene soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih po-
spešujejo narejanje kostij. 194 5

Cena steklenici 1 gl 25 kr. - 2 K 50 h, po pošti
20 kr. - 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim
ali podobnim imenom,
ki pa so po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših izvornih
preparatov že 33 let obstoječega
podfosfornastega kisl - apnenega-
železnega sirupa svarimo in toraj
prosimo, zahtevati izrečno Her-
babny-jev „apneno-železni
sirup“ in gledati na to, če ima

vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstv. znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./A, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mar-
detschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O.
Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodram G. Prodram,
A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Elsäusser dediči, Seveden:
F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher
vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C.
Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi,
dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Ra-
vasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj:
F. Haika; Velikevo: J. Jobst; Volčperk: A. Huth.

A. Sušnik

Ljubljana

Zaloška cesta števil. 15

priporoča svojo zalogo specerijskega blaga,
moke, žganja, spirita in ob času setve prava
garantirano kaljiva semena, kakor trava, de-
telja itd. Imam tudi veliko zalogo vseh v
železnino spadajočih reči: najboljše vrste že-
lezo, traverze, železniške šine, vezi, Roman-
in Portland-cement, štorje za strop obijati,
strešni klej (Dachpappe), obove za vrata in
okna, vsake vrste štedilnike (Spanderde), kotle,
bakreno, cinkasto in pocinkano pločevino,
mreže za ograjo, peči, pozlačene nagrobne
križe, različne žage, srpe in najboljše kose.

Vsakovrstnega orodja za mizarje, kle-
parje, ključarje in kuhinjske oprave.

Nadalje najboljše vrste slamoreznice,
mlatilnice, gepeljne, čistilnice, stiskalnice,
zagradja, mlinci za žito in koruzo, sesalke
(Pumpe), cevi za vodovode. 4 12-1

Dobra postrežba in nizke cene.

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem
zaprtju, protinu in toščici.

Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav,
mineralne vode itd. 185 13-6

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

Naznanilo.

Kje da se najceneje kupi
zares:

švicarske ure

in je največja in najbogatejša
zaloga na celém Kranjskem?

Pošilja se pa po celém svetu.

Posebno lepi poročni prstani, uhani, broške itd. Fini
lepi Singer šivalni stroji le pri 11 1

Franz Čuden, urarju in trgovcu v Ljubljani.

Zahtevajte veliki novi cenik, tudi po pošti zastonj.